

Tanegység elnevezése, kódszáma:

Történelemtanítás gyakorlata, BMNTÖ12200M
Szeminárium

Oktató neve:

Kaposi József

Az óra megtartásának helye, ideje:

Qua előadó szerda 16.00-17.30

Az előadás célja:

A szeminárium célja, hogy a hallgatók a kapcsolódó előadás anyagainak feldolgozása révén gyakorlatot szerezzenek a történelemtanításhoz kapcsolódó tanári tervező és szervező munkáról. Ennek keretében sajátítsák el a tanári tervezőmunka konkrét gyakorlatát (helyi tanterv, tanmenet, óraterv, óravázlat, stb. Mikrotanításaik során a gyakorlatban ismerkedjenek meg a tanórán használható feladattípusok jellemzőivel, a forrásfeldolgozás különböző lépéseivel, formáival. Szerezzenek konkrét gyakorlatot azokról a tanítási-tanulási módszerekről, amelyek a diszciplináris ismeretek mellett az alkalmazható tudás és a problémamegoldó képesség fejlesztését szolgálják. Gyakorlati tapasztalatot szerezzenek a tantervek és a tankönyvek közötti összefüggésekről és a tankönyvválasztás lehetséges gyakorlati szempontjairól. továbbá ismerkedjenek meg a szaktárgyi értékelés és ellenőrzés változatos formáival.

Módszerek:

Mikrotanítások, referátumok tartása, iskolai interjúk készítése történelem tanárokkal; óralátogatások eltérő korcsoportok történelemóráin;

Tematika:

1. szeptember 11. A munka szervezése, a félév feladatainak megbeszélése
2. szeptember 18. A helyi tervezés formái (helyi tanterv, tanmenet, óraterv) és céljai
3. szeptember 25. Hospitálás, óralátogatás a tapasztalatok megbeszélése
4. október 2. Gyakorlati munka: tanmenet-, illetve tematikus terv készítése, egy tankönyvi fejezethez (a tantervek, követelmények alapján)
5. október 9. Gyakorlati munka: óravázlat, óraterv (részlet) készítése
6. október 16. Mikrotanítás, a forrásfeldolgozás különböző formái, módszerei (szöveges források)
7. november 6. Mikrotanítás, a forrásfeldolgozás különböző formái, módszerei (térkép, ábra)

8. november 13. Mikrotanítás, különböző típusú feladatok készítése és alkalmazása a gyakorlatban
9. november 20. Gyakorlati munka: az ellenőrző típusú feladatok készítése, alkalmazásuk
10. november 27. Mikrotanítás tevékenységközpontú módszerekkel. Kb. 25 perces órarészlet a 11. v. 12. évfolyam anyagából
11. december 4. Mikrotanítás tevékenységközpontú módszerekkel. Kb. 25 perces órarészlet a 11. v. 12. évfolyam anyagából
12. december 11. Mikrotanítás tevékenységközpontú módszerekkel. Kb. 25 perces órarészlet a 11. v. 12. évfolyam anyagából
Egyéni értékelés

Követelmény, az értékelés alapjai:

1. A szemináriumokon való részvétel
2. A gyakorlati feladatok elvégzése
3. A programban szereplő mikrotanítások megtartása
4. Közreműködés az óraelemzéseken, óramegbeszéléseken

A beadandó portfólió részei:

1. Tanmenet
2. Tematikus terv (részlet)
3. Óraterv
4. Óravázlat
5. Egy forrásfeldolgozó feladat
6. Egy ellenőrző típusú feladat

Szakirodalom:

Nemzeti Alaptanterv, Magyar Közlöny, 2012. évi 66. szám, Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez

http://www.kaposijozsef.hu/wp-content/uploads/2012/09/MK_NAT_2012.pdf

A Nemzeti Alaptanterv (2006) 202/2007. Korm. rendelet

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0300243.KOR

Új kerettanterv – később megadandó

A kerettantervek (2000)

28/2000 Kormányrendelet

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0000028.OM

Az Apáczai Kiadó bázisiskoláinak kerettanterve 1-8. oszt.:
http://www.apaczai.hu/download/egyeb/1-8_kerettanterv.pdf , középiskolák:

http://www.apaczai.hu/download/egyeb/kerettanterv_kozepiskolak.pdf , szakiskolák:
http://www.apaczai.hu/download/egyeb/kerettanterv_szakiskolak.pdf

A Mozaik Kiadó történelem kerettantervei, 5-8. évf.
<http://www.mozaik.info.hu/Homepage/Nat2003/Tori5-8.pdf> , 9-12. évf.
<http://www.mozaik.info.hu/Homepage/Nat2003/Tori9-12.pdf>

A Nemzeti Tankönyvkiadó kerettanterve: 1-8. évf.
http://www.ntk.hu/c/document_library/get_file?uuid=bb21631d-0c35-4079-b4bb-85d901cc1bcf&groupId=10801 , 9-12. évf.
<http://www.ntk.hu/kozepiskola/oktatastamogatas/kerettanterv>

Az érettségi vizsga részletes követelményei (2005)
40/2002 OM rendelet
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0200040.OM

A Nemzeti Tankönyvkiadó Forrásközpontú történelem sorozata és a hozzá kapcsolódó anyagok
<http://www.ntk.hu>

Tanulmányok:

F. Dárdai Ágnes: Történelmi megismerés – történelmi gondolkodás I-II. kötet Pécs, 2006
<http://www.lib.pte.hu/konyvtarrol/munkatarsaink/dardai/publikaciok/text/book/index.html>

F. Dárdai Ágnes – Kaposi József: A problémaorientált történelemtanítás és a fejlesztő feladatok, OFI 2008 18. oldal (Szerzőtárs: F. Dárdai Ágnes)
http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&ved=0CDwQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.ofi.hu%2Fkiadvanyaink%2Fkiadvanyaink-konyvesbolt-konyvesbolt%2Fofi-kotetek%2F353-369-pdf&ei=_nJQUN5DyNC0BsnygLgI&usq=AFQjCNGEhWlQ9ddO3pGNf8hiB1ax6ViaHg&sig2=tzOvBGnsq3dr76Yn7IVIIQ

Vajda Barnabás: Forgácsok egy új történelemdidaktikából, In: Vajda Barnabás (2009): Bevezetés a történelemdidaktikába és a történelemmetodikába. Selye János Egyetem, Komárom. 8. fejezet, 77–88.
<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/12/vajda-barnabas-forgacsok-egy-uj-tortenelemdidaktikabol-i-oratervezes-a-tevekenysegek-operacionalizacioja-es-taxonomiaja-01-04-02/>

Szabó Márta – Kaposi József: Módszerek a források feldolgozásához
<http://www.tortenelemtanitas.hu/2010/05/szabo-marta-%E2%80%93-kaposi-jozsef-modszerek-a-forrasok-feldolgozasahoz/>

Száray Miklós: A térkép szerepe és elemzése a történelemórán,
<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/05/szaray-miklos-a-terkep-szerepe-es-elemzese-a-tortenelemoran/>

Száray Miklós: Az ábrák szerepe a történelemórán, Módszerver I/1. 8-13. o.
http://www.ntk.hu/c/document_library/get_file?uuid=b583f974-575c-4a0f-a02a-eba7e872b3f4&groupId=10801

Kojanitz László: A tankönyvek minőségének megítélése (Iskolakultúra 2007/6.-7.)
www.commitment.hu/download.php?ctag=download&docID=317

Kojanitz László: A kérdésorientált (inquiry based) történelemtanítás összekapcsolása az IKT adta lehetőségekkel, Iskolakultúra 2010/9
<http://epa.oszk.hu/00000/00011/00150/pdf/2010-09.pdf>

Kaposi József: Széljegyzetek a történelemtanítás gyakorlatának alakulásáról. Új Pedagógiai Szemle, 2010. 3-4. 24. oldal
http://www.epa.hu/00000/00035/00140/pdf/EPA00035_upsz_2010_3-4_069-092.pdf